

Programmabegroting Purmerend 2023-2026

Programma 4

Milieu

Portefeuillehouder: C. Lageveen

Visie

We zetten in op het behoud van een goed milieu en duurzaam gebruik van grondstoffen. Duurzame energieopwekking en vermindering van CO₂-uitstoot vraagt inzet van iedereen om de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs haalbaar en betaalbaar te maken.

Het inrichten van het afvalbeheer met de focus op maximalisering van de hoeveelheden gescheiden opgehaalde grondstoffen en het minimaliseren van de hoeveelheid te verbranden restafval. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Doelen en activiteiten

Afvalinzameling

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, met zoveel mogelijk vooraf gescheiden afvalinzameling als aanzet tot grondstoffenverwerking. Het gaat niet meer over afval, het gaat over grondstoffen; afvalbeheer wordt grondstoffenmanagement en vraagt om een andere

aanpak en inrichting. Afvalscheiding is niet als enige van belang in de overgang naar het grondstof-denken. Ook afvalpreventie speelt een rol. Het voorkomen van afval ligt niet langer alleen op het bord van de producenten, maar ook op het bord van de inwoners van Purmerend. Door slim kopen en consumeren kan veel restafval voorkomen worden. Wij kunnen de inwoners van Purmerend hierbij helpen door een makkelijk toegankelijk inzamelsysteem voor grondstoffen te bieden en bewoners goed en volledig te informeren over het waarom en nut & noodzaak van afvalscheiding en afvalpreventie.

Duurzaamheid

Bewustwording staat aan de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten kan mogelijk zijn met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Energiebesparende maatregelen zijn vaak ook kostenbesparende maatregelen. Iedereen voelt de stijgende energieprijzen. Dat levert een dubbel voordeel op: we werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord en het kan lagere energiekosten opleveren voor onze bewoners. De gemeente heeft hierin en in duurzaamheid in het algemeen een actieve faciliterende en stimulerende rol.

De uitvoering van de energietransitie gebeurt waar mogelijk kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor de inwoners. Aanvullend geven we uitvoering aan de duurzaamheidsagenda, de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW) om de Parijs-doelstellingen voor CO₂-reductie (55% minder in 2030 en 95% minder in 2050) te behalen. Dit doen we in samenwerking met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, inwoners en bedrijven. We werken aan een actualisatie van de duurzaamheidsagenda met aandacht voor verbinding tussen meer thema's betreffende het werken aan een duurzame stad en dorpen.

Milieu

Door middel van gericht toezicht zorgen we ervoor dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het op te stellen programma Uitvoering en Handhaving wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Hierbij worden diverse samenwerkingsverbanden met externe partijen aangegaan op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Afvalinzameling

Verbetering afvalscheiding door inwoners op een creatieve wijze bewust te maken van de nut en noodzaak van afval scheiden en hen de mogelijkheid te bieden afval beter te scheiden.

- Ook bij hoogbouw de inzameling van bioafval inrichten door uitbreiding van de pilot GFT inzameling hoogbouw
- Onderzoek naar de haalbaarheid van de inzet mobiele milieustraat om het gescheiden weggooiën van klein grof afval makkelijker te maken
- Communicatie campagne "Afval bestaat niet!"
- Opstellen maatregelenpakket voor 2023-2024. Bepalen volgorde van uitvoering van maatregelen ter verdere verbetering van de afvalscheiding en hergebruik.

Energietransitie en klimaat

Vermindering afhankelijkheid van fossiele warmtebronnen door ruimte te geven aan schone energiebronnen zoals zonne- of windenergie, geo- of aquathermie en het aardgasvrij maken

van woningen, winkels en overige panden. En vermindering van de vraag naar energie waardoor energiearmoede vermindert, het wooncomfort verbetert en de keuze voor lage temperatuurverwarming een optie wordt. Opheffen te beperkte capaciteit elektriciteitsnetwerk

- Uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte door het opstellen van wijkontwikkelingsplannen. Per wijk vaststellen welke warmtebron wordt ingezet om de panden aardgasvrij te maken.
- Uitvoering van de Proeftuin aardgasvrij. In 2023 vindt afronding plaats van Blok 1 en wordt uitvoering gegeven aan Blok 2. Aan het einde van het jaar wordt begonnen aan de voorbereiding van Blok 3.
- Uitvoering geven aan de start van een tweede aardgasvrij project onder voorbehoud van voldoende rijksmiddelen voor dit doel.
- Voortzetting van isolatieprojecten door een wijkgerichte aanpak
- Verbetering afname en voeding elektriciteit van en aan het elektriciteitsnetwerk
- Uitvoering geven aan de Regionale energiestrategie.
- Geowarmtebronnen Stadsverwarming Purmerend.
- Werken aan een actualisatie van de duurzaamheidsagenda 2020 - 2023 richting een strategische duurzaamheidsagenda 2023 - 2026 die alle onderwerpen van het werken aan duurzaamheid met elkaar verbindt en weergeeft in een duidelijk kader voor de komende vier jaar. Duidelijk kader van beleid en projecten voor de komende vier jaar incl. kostenraming, met een focus op meer verbinding tussen de thema's van het werken aan een duurzame gemeente.
- Invoeren CO₂-prestatieladder incl. certificering. We monitoren prestaties van de gemeente op het gebied van duurzaamheid.
- Subsidieverlening en duurzaamheidsleningen.
- Klimaatadaptieve maatregelen voor stimulering en ondersteuning van duurzaamheidsinitiatieven van inwoners voor de eigen woning.
- We zetten voor woningbouw vol in op houtbouw en andere duurzame en circulaire bouwmethoden. Purmerend heeft de green deal houtbouw ondertekend. Streven daarin is 20% in houtbouw na 2025. Daarnaast zetten we in (regionale) keten en -samenwerking vanuit de alliantie Purmer Hout. Voor een duurzame en toekomstbestendige woon- en leefklimaat.

Milieu

Purmerend is schoon, heel en veilig om in te wonen, te recreëren en te werken. De gemeente voert de milieutaken uit overeenkomstig de Omgevingswet. Bedrijven die moeten voldoen aan energiebesparingsplicht stimuleren/ondersteunen voor een duurzame stad.

- Terugdringen van milieuhinder door bedrijven, door deze te laten voldoen aan de geldende wetten regelgeving. Klachten en meldingen afkomstig van bedrijven pakken we adequaat op.
- We leggen de prioriteiten en de keuzes die we daarin maken vast in het Uitvoeringsprogramma VTH 2024 en stellen het Evaluatieverslag VTH 2022 op.
- De Omgevingsdienst voert in opdracht van de gemeente Purmerend toezicht uit bij bedrijven die vallen onder het basistakenpakket.
- Het bodeminformatiesysteem is op orde, zodat de nieuwe bodemtaken uitgevoerd kunnen worden*.
- De bestaande milieu-inrichtingen worden omgezet naar milieubelastende activiteiten*.
- Uitvoering geven aan het Energiebesparingsakkoord.

* = deze activiteiten zijn afhankelijk van het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle voorbereidingen lopen door.

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP₃ heeft in 2021 een tweede aanpassing gehad. Het programma Nederland Circulair in 2050 bevat steeds meer aandacht voor de bijdrage van het afvalbeleid aan de transitie naar een circulaire economie. De UPV, de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, die de verantwoordelijkheid van de verpakkingindustrie voor inzameling en verwerking van alle verpakkingen regelt, krijgt een update voor de komende jaren wat betreft de vergoedingsstructuur. Daarnaast worden nieuwe onderdelen toegevoegd die onder de UPV moeten gaan vallen zoals textiel en luiers.

Ontwikkelingen afvalbranche

De afvalbranche is onverminderd in ontwikkeling. De afzetmarkten fluctueren in bereikbaarheid en ook de tariefstructuren staan onder druk. De vergoedingen voor de grondstoffen vertonen een grillig karakter, zowel positief als negatief. De invoering van statiegeld op blikjes per 2023 heeft ook invloed op de vergoedingen voor het plastic, metaal en drankkartons (pmd).

Afvalscheiding en hergebruik

Binnen de afvalbranche is steeds meer discussie over het verschil tussen afvalscheiding en daadwerkelijk hergebruik van grondstoffen. De focus ligt nu nog vaak op het scheidingspercentage maar dit impliceert niet altijd dat de gescheiden stromen daadwerkelijk in aanmerking komen voor hergebruik.

Risico's bedrijfsvoering

Het slecht verkrijgbaar zijn van grondstoffen heeft invloed op het productieproces van externe leveranciers van bijvoorbeeld (vracht)auto's en onderdelen daarvan, minicontainers, ondergrondse containers en containerbehuizingen voor Gft hoogbouw. Levertijden en aanschafkosten lopen hierbij sterk op. Daarnaast zijn de steeds stijgende brandstofkosten een reden tot zorg.

Rijksbeleid duurzaamheid

Landelijk wordt deze kabinetsperiode fors ingezet op duurzaamheid. De middelen nemen toe maar de exacte omvang die voor de gemeente beschikbaar komt is op dit moment nog niet bekend. Vertrekpunt voor het onderdeel duurzaamheid voor 2023 is daarom de voortzetting van de duurzaamheidsagenda 2020 – 2023, zonder extra middelen. Er wordt een nieuwe strategische duurzaamheidsagenda voorbereid voor de periode 2023 – 2026 die breder van karakter is en waar ook onderwerpen naast de energietransitie worden opgenomen. Daarin worden ook verdere initiatieven onder het voorbehoud van aanvullende Rijks of provinciale middelen benoemd. Zo anticiperen we op de toenemende aandacht voor duurzaamheid vanuit het Rijk.

Warmtebronnen

Vanuit Stadsverwarming Purmerend en de gemeente worden de mogelijkheden voor nieuwe warmtebronnen onderzocht op haalbaarheid waarbij onder andere wordt gekeken naar geothermie.

Maatwerkoplossingen Beemster

Voor de bedrijven en woningen in het buitengebied van Beemster bestaat een grote behoefte aan meer mogelijkheden om uitvoering te kunnen geven aan de energietransitie. Hier is stadsverwarming niet de eerste optie. Keuzevrijheid voor de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de energietransitie wordt beperkt door tal van voorschriften. Uiteraard is niet voor niets

gekozen voor een conserverend ruimtelijk beleid en vraagt het landschap om voorzichtigheid om het karakter van de historische inrichting van de polder zo min mogelijk aan te tasten. Vandaar dat deskundigen worden gevraagd om te adviseren waar en tot hoever er mogelijkheden zijn om - met behoud van de waarden van het gebied – invulling te geven aan de energietransitie en hiervoor een afwegingskader op te stellen. Het afwegingskader kan ruimte bieden voor maatwerkoplossingen.

Omgevingswet

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert er een aantal zaken. Zo zal de gemeente bevoegd gezag worden voor een groot aantal bodemtaken. Vooral nog is het nog niet duidelijk op welke manier de financiering van deze taken invulling gaat krijgen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo41 Milieu	Lasten	-13.695	-13.506	-13.261	-13.698	-14.067	-14.391	-14.480
BVo41 Milieu	Baten	16.060	15.721	15.496	15.991	16.427	16.819	16.866
		2.365	2.215	2.235	2.293	2.360	2.427	2.386
BVo42 Duurzaamheid	Lasten	-2.499	-3.467	-5.627	-2.795	-1.335	-1.366	-1.378
BVo42 Duurzaamheid	Baten	713	26	26	0	0	0	0
		-1.786	-3.441	-5.600	-2.795	-1.335	-1.366	-1.378
PGRo4 Milieu	Lasten	-16.193	-16.973	-18.888	-16.493	-15.402	-15.757	-15.858
PGRo4 Milieu	Baten	16.773	15.747	15.522	15.991	16.427	16.819	16.866
Saldo programma		580	-1.225	-3.365	-502	1.025	1.062	1.008

Het saldo stijgt met € 2.863.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 2.395.000 lagere lasten en € 468.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

Beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Actualisatie afvalstoffenheffing		
De actualisatie van de kosten en opbrengsten afvalbeheer resulteert in hogere lasten en baten afvalstoffenheffing. De hogere lasten betreffen de hogere kapitaallasten vanwege de nieuwe milieustraat en hogere doorbelasting straatreiniging. Er is daarnaast sprake van lagere verwerkingskosten door een wijziging in de afvalverwerkingsketen van HVC en Nedvang, waardoor de verwerking van plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD) niet meer in rekening wordt gebracht bij de gemeente Purmerend. Er is daarnaast sprake van hogere verwerkingskosten van huis-grijsvuil als gevolg van de actualisatie van prijs x hoeveelheid (groei van de stad). De opbrengst wordt hierop aangepast.	-172	
Actualisatie afvalstoffenheffing		
De actualisatie van de kosten en opbrengsten afvalbeheer resulteert in hogere lasten en baten afvalstoffenheffing. De hogere lasten betreffen de hogere kapitaallasten vanwege de nieuwe milieustraat en hogere doorbelasting straatreiniging. Er is daarnaast sprake van lagere verwerkingskosten door een wijziging in de afvalverwerkingsketen van HVC en Nedvang, waardoor de verwerking van plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD) niet meer in rekening wordt gebracht bij de gemeente Purmerend. Er is daarnaast sprake van hogere verwerkingskosten van huis-grijsvuil als gevolg van de actualisatie van prijs x hoeveelheid (groei van de stad). De opbrengst wordt hierop aangepast.		103
Afvalbeheer- Hogere inkomsten uit afvalstromen		
De hogere inkomsten uit afvalstromen in 2023 ten opzichte van 2022 worden veroorzaakt door marktwerking. Dit betreft met name papier (€ 310.000) en metaal (€ 88.000).		398
Afvalbeheer- Lagere dotatie aan voorziening afvalstoffenheffing		
De dotatie aan de voorziening afvalstoffenheffing is lager ten opzichte van 2022. Dit wordt veroorzaakt door de opheffing van de voormalige egalisereserve afvalstoffenheffing Beemster, waarbij het saldo is toegevoegd aan de voorziening afvalstoffenheffing in 2022.	69	
Afvalbeheer- Lagere onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing		
De lagere onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing betreft de onttrekking in 2022 ten gunste van de tarieven afvalstoffenheffing 2022.	-225	
Bijdrage Omgevingsdienst IJmond		
In de begroting 2023 Omgevingsdienst IJmond is de gemeentelijke bijdrage voor de overdracht van de bodemtaken toegevoegd. Raadsbesluit 1568785.	-121	
Totaal	-449	501

Beleidsveld Duurzaamheid

BV042 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Actualisatie doorbelasting salarissen		
De verdeling van de salarissen ruimtelijk domein zijn integraal gewijzigd door onder meer de invoering van de Omgevingswet. Hierdoor heeft ook een herschikking plaatsgevonden van de formatie voor duurzaamheidstaken.	-159	
Budget overheveling		
Door de gevolgen van Corona zijn enkele duurzaamheidsinitiatieven in 2021 niet benut en overgeheveld naar 2022. Dit bedrag komt niet terug in de begroting 2023.	739	
Duurzaamheidsagenda		
In de duurzaamheidsagenda van de gemeente Purmerend was voor de jaren 2020 tot en met 2022 een bedrag opgenomen van € 230.000 voor duurzaamheidssubsidies. Vanaf 2023 zijn deze p.m. opgenomen. Tevens is in de agenda tot 2023 een jaarlijks bedrag opgenomen van € 200.000 ten behoeve van het isoleren van bestaande woningen. Vanaf 2023 is het budget voor deze regeling niet langer opgenomen in de begroting. Door de genoemde ontwikkelingen ontstaat een afwijking van € 430.000 ten opzichte van de voorgaande jaren	430	
Klimaatakkoord		
In 2022 is een eenmalige uitkering ontvangen vanuit het Rijk voor het realiseren van de doelen uit het klimaatakkoord. De hoogte van de uitkering in 2023 e.v. is nog niet bekend en derhalve nog niet opgenomen in de begroting 2023.	532	
Proeftuin aardgasvrij		
Er is voor het project aardgasvrij € 2,5 miljoen geraamd in 2023, circa € 223.000 meer dan in 2022. Dit is de besloten fasering in de begrotingswijziging bij de uitvoeringsstrategie. Hiervoor is dekking uit de reserve duurzaamheid.	-223	
Proeftuin aardgasvrij - Blok 1		
Met de uitvoering van Blok 1 in de proeftuin aardgasvrij is gestart in 2022. Het aanwezige budget, welke aanwezig was in 2021, was hiervoor overgeheveld. Hierdoor was er in 2022 een hoger budget aanwezig, waardoor een grote afwijking ontstaat ten opzichte van 2023.	1.500	
Totaal	2.819	

Reserves

Reserve duurzaamheid

In 2023 wordt per saldo een bedrag van € 1,46 miljoen onttrokken aan de reserve duurzaamheid. Dit is voornamelijk voor het project Aardgasvrij. In de reserve zijn de hiervoor ontvangen Rijksmiddelen opgenomen.

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing.

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing. In 2023 is er geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening

afvalstoffenheffing begroot. Wel is ten behoeve van oninbaarheid bij dit onderdeel een dotatie van € 83.000 begroot.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	179
Vervangingsinvesteringen	478
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	657

Incidentele baten en lasten

Programma 4 Milieu	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2023	2024	2025	2026
Duurzaamheidsagenda	-160	-	-	-
Pilot Aardgasvrij	-1.983	-	-	-
Totaal	-2.143	-	-	-

Programma 5

Bereikbaarheid

Portefeuillehouder: C. Lageveen

Visie

Purmerend groeit. Binnenstedelijk worden de komende jaren veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten op een veilige, comfortabele en snelle manier naar hun bestemmingen kunnen reizen. Daarbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt daarom om nieuwe oplossingen. Reizen moet nog kunnen met de auto, maar we stimuleren voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer.

Doelen en activiteiten

Om de binnenstedelijke groei van het aantal woningen mogelijk te maken, werken we verder aan het mobiliteitsnetwerk. We verbeteren het fietsnetwerk, zodat inwoners uit alle wijken van de stad de hele stad kunnen bereiken met de fiets. Ook het centrum moet optimaal bereikbaar worden voor de fietser, zodat we daar kunnen werken aan een autoluwe binnenstad. We zorgen er daarbij